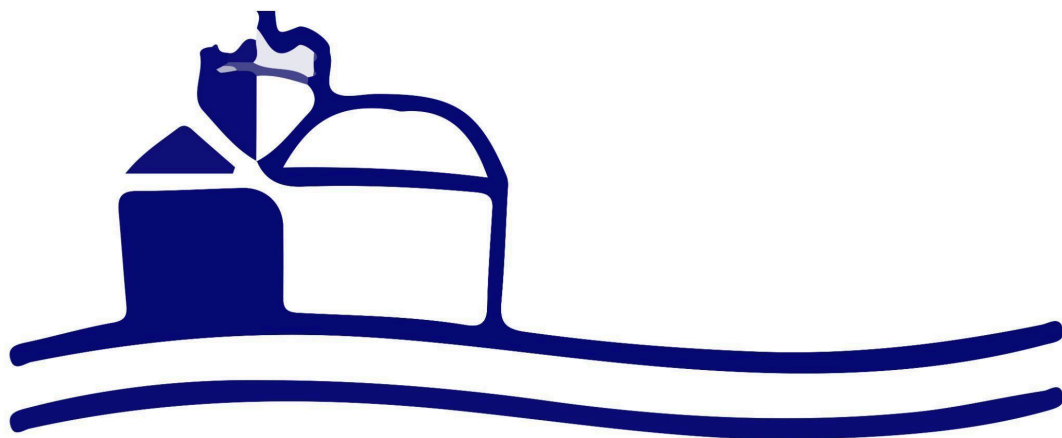

Pestprotocol

MONTESSORISCHOOL LOENERSLOOT

Waarom een pestprotocol?	2
Verschil tussen plagen en pesten	2
Preventie van pesten	4
Uitgangspunten van ons pestprotocol	4
Maatregelen en procedures	5
Bijlage	8
Rolverdeling bij de betrokkenen	8
Te verwachten problemen bij de aanpak van pesten.	10

Waarom een pestprotocol?

Montessorischool Loenersloot wil haar kinderen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarin zij zich harmonieus en op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen.

De leerkrachten bevorderen deze ontwikkeling door het scheppen van een veilig klimaat en een prettige werksfeer in de klas en op het schoolplein. In veruit de meeste gevallen lukt dit door de ongeschreven regels aan te bieden en deze te onderhouden, maar soms is het gewenst om duidelijke afspraken met de kinderen te maken.

Een van die duidelijke regels is dat kinderen met respect met elkaar dienen om te gaan. Dat dit niet altijd als vanzelfsprekend wordt ervaren, geeft aan dat we het kinderen moeten leren en daar dus energie in moeten steken. Ons pedagogisch uitgangspunt is dat alle kinderen met elkaar moeten *leren* omgaan.

Dat leerproces verloopt meestal vanzelf goed, maar het kan ook voorkomen dat een kind in een enkel geval systematisch door andere kinderen wordt gepest. Dan kan een kind zodanig in de knoop komen met zijn schoolomgeving, dat de ongeschreven regels van de leerkracht niet meer voldoende veiligheid bieden en daarmee de gewenste ontwikkeling onderbreken.

In een dergelijk geval is het van groot belang dat de leerkracht onder ogen ziet, dat er een ernstig probleem in zijn of haar groep is. In een klimaat waarin het pesten gedoogd wordt, worden ook de pedagogische structuur en de veiligheid in de groep ernstig aangetast. Voor Montessorischool Loenersloot is dat een niet te accepteren en ongewenste situatie.

Dit protocol is een vastgelegde wijze waarop we het pestgedrag van kinderen in voorkomende gevallen benaderen. Het biedt alle betrokkenen duidelijkheid over de impact, ernst en ook specifieke aanpak van dit ongewenste gedrag.

Verschil tussen plagen en pesten

Pesten is iets anders dan plagen. Wat is dan het verschil?

Plagen

Bij plagen zijn kinderen aan elkaar gewaagd; wie de ene keer geplaagd wordt, plaagt een volgende keer terug. Plagen is soms vervelend, maar nooit echt bedreigend. Iemand op het schoolplein een stevige duw geven kan plagen zijn, maar het kan net zo goed gaan om echt pestgedrag. We spreken over plagen wanneer kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn en het vertoonde gedrag een uitnodigend karakter heeft om iets terug te doen vanuit een onschuldige sfeer. Het gaat dan om een prikkelend spelletje, dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren. Er is sprake van een pedagogische waarde: door elkaar eens uit te dagen leren kinderen heel goed om met allerlei conflicten om te gaan. Dat is een vaardigheid die ze later in hun leven van pas komt bij conflicthantering, waar iedereen in zijn leven mee te maken krijgt.

Pesten

Bij pesten is het ene kind sterker dan het andere. Hij of zij heeft een grotere mond, durft meer, is lichamelijk sterker. Het pesten gebeurt niet eenmaal, maar voortdurend. Het is steeds hetzelfde kind dat gepest wordt en het verliest altijd.

Wat voor het ene kind een onschuldig grapje is, kan door het andere kind als bedreigend worden ervaren. Op onze school spreken we van pesten als een kind zich niet meer veilig voelt in de groep of niet meer zichzelf kan of durft zijn.

Het specifieke van pesten is dus gelegen in het bedreigende en vooral systematische karakter. We spreken dus van pestgedrag als dit regelmatig gebeurt, waardoor de veiligheid van de omgeving van een kind wordt aangetast.

Pesten, buitensluiten, intimideren, etc. kan ook buiten school plaatsvinden. Ouders zullen hier hun verantwoordelijkheid in moeten nemen; immers dit gedrag zal zijn weerslag hebben op het groepsgedrag binnen school en omgeving. Voor de leerkrachten gaat hun verantwoordelijkheid, in deze, verder dan de klas en zal pestgedrag binnen/ buiten de school niet getolereerd worden.

Preventie van pesten

Het protocol en onze regels komen gedurende het schooljaar aan de orde in vergaderingen, door het opnemen op de website, door ze te bespreken met leerlingen en waar nodig met ouders.

1. Een veilige omgeving
Binnen onze school is veel aandacht voor een veilige omgeving. We leren de kinderen vanaf groep 1 dat je rekening met elkaar moet houden. We leren respect voor elkaar en elkaars werk en zorg voor elkaar.
2. Openheid
Pesten moet bespreekbaar zijn. Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies en pesten worden expliciet besproken in de klas. Niet alleen als het pesten voorkomt, maar ook tussendoor. Ook andere werkvormen zijn denkbaar, zoals; spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten. Door het aan de orde te stellen ontstaat erkenning en het gevoel dat pesten best bespreekbaar is. De kinderen moeten het gevoel krijgen dat ze ergens terechtkunnen als het hun gebeurt, of als ze zien dat het een ander gebeurt. Ze moeten weten dat praten geen klikken is.
3. Voorbeeldfunctie
Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een positief klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten nemen duidelijk stelling tegen dergelijke gedragingen.
4. Regels
We hanteren duidelijke regels, die voor alle leerlingen van de school gelden en die precies aangeven wat we wel en niet tolereren. De 9 gouden regels vanuit het pestprotocol voor kinderen en ouders zijn:
  - I. Je beoordeelt andere kinderen niet op hun uiterlijk.
  - II. Je sluit een ander kind niet buiten van activiteiten.
  - III. Je komt niet zonder toestemming aan de spullen van een ander kind.
  - IV. Je scheldt een kind niet uit en je verzint geen bijnamen.

- V. Je lacht een ander kind niet uit en je roddelt niet over andere kinderen.
- VI. Je bedreigt elkaar niet en je doet elkaar geen pijn.
- VII. Je accepteert een ander kind zoals hij of zij is.
- VIII. Je bemoeit je niet met een ruzie door zomaar partij te kiezen. Als je zelf ruzie hebt, praat je dit eerst uit. Lukt dat niet, dan meld je dat bij de leerkracht.
- IX. Als je ziet dat een kind gepest wordt, dan vertel je dat aan de leerkracht. Dat is geen klikken. Er is een verschil tussen klikken en klagen. Bij klikken wil je dat de ander straf krijgt. Bij klagen hoop je dat het ongewenste gedrag ophoudt.

Uitgangspunten van ons pestprotocol

Als pesten en pestgedrag plaatsvindt, ervaren we dat als een probleem op onze school; zowel voor leerkrachten, als ouders, de kinderen, de gepeste kinderen, de pesters en de 'zwijgende' groep kinderen.

De school heeft een inspanningsverplichting om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat, waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en niet geaccepteerd **kan** worden.

Leerkrachten en pleinwacht moeten alert zijn op pestgedrag in algemene zin. Indien pestgedrag optreedt, moeten leerkrachten en pleinwacht duidelijk stelling nemen en actie ondernemen tegen dit gedrag. De verantwoordelijkheid blijft ten allen tijde liggen bij de leerkrachten.

Wanneer pesten ondanks alle inspanningen weer optreedt, voert de school de uitgewerkte procedure uit.

Maatregelen en procedures

Dit pestprotocol vormt de verklaring van de vertegenwoordigers van de school en de ouders, waarin is vastgelegd dat men pestgedrag op school niet accepteert en volgens een vooraf bepaalde handelwijze zal worden aangepakt. Naast de preventieve maatregelen hebben we als school ook repressieve maatregelen.

Repressieve maatregelen.

1. Indien er sprake is van pestgedrag zal dit met betrokken kinderen of ouders worden besproken door de leerkracht van het kind. Dit gesprek staat niet op zichzelf, maar zal regelmatig worden herhaald om het probleem aan te pakken. Van dit gesprek worden aantekeningen gemaakt in het kindvolgsysteem van zowel de pester als het gepeste kind.
2. Indien er sprake is van herhaald pestgedrag worden de ouders van de pester in het bijzijn van de pester op de hoogte gesteld van de ongewenste gebeurtenissen in een gesprek op school.

Aan het eind van dit oudergesprek worden de afspraken met de pester uitdrukkelijk doorgesproken en ook vastgelegd. Tevens zal er melding worden gemaakt in de incidentenregistratie.

Ook de op te leggen sancties bij overtreding van de afspraken worden daarbij vermeld. Gedacht kan worden aan uitsluiting van met name de situaties die zich in het bijzonder lenen voor pestgedrag. Daarbij kan gedacht worden aan:

buitenspelen, bewegingsonderwijs, excursies, schoolreisjes en bibliotheekbezoek. De directeur van de school wordt uiterlijk in dit stadium op de hoogte gesteld van de gesprekken met de kinderen en de ouders en kan de gemaakte afspraken terugvinden in het digitale kind archief van de school in het dossier.

3. Indien het probleem zich toch blijft herhalen meldt de leerkracht dit gedrag aan de directeur van de school. De leerkracht overhandigt de directeur een gedocumenteerd protocol met daarin de data van de gebeurtenissen, de data en inhoud van de gevoerde gesprekken en de vastgelegde afspraken zoals die gemaakt zijn om het pesten aan te pakken.
4. De directeur roept de ouders op school voor een gesprek. Ook het kind kan bij dit eerste directiegesprek betrokken worden. De directeur gaat uit van het opgebouwde archief van de leerkracht en vult dit archief verder aan met het verloop van de gebeurtenissen.
5. Indien het gedrag niet verbetert kan er een verwijzing plaatsvinden naar het maatschappelijk zorgsysteem in de richting van de afdeling jeugdzorg van de G.G. en G.D. dan wel het R.I.A.G.G.
6. Een en ander wordt zorgvuldig gedocumenteerd in het digitale kindvolgsysteem van de school en het dossier.
7. Indien het pestgedrag van de pester niet aanzienlijk verbetert, en / of de ouders van het kind onvoldoende meewerken om het probleem aan te pakken, kan de directeur van de school overgaan tot bijzondere maatregelen als daar zijn: isoleren van de pester of een tijdelijke uitsluiting van het bezoeken van de lessen van de school met een maximum van drie dagen als omschreven in de schoolgids en het schoolplan.

De additionele stappen

Formulieren en procedures leiden op zichzelf niet tot het verdwijnen van ongewenst gedrag. Wel is het belangrijk om in zaken als pestgedrag duidelijk te monitoren hoe het verloop van een casus wordt behandeld, immers er is veel tijd mee gemoeid en er zijn ook vele betrokkenen. Onderstaande tekst geeft concrete invullingen en handreikingen in het pedagogisch handelen vanuit de professionele schoolomgeving.

Indien bij het signaleren van een pestprobleem, de leerling dit niet aan de leerkracht durft te vertellen, kan een kind naar een leerkracht van eigen keuze gaan. Deze leerkracht, een zogenaamde vertrouwenspersoon voor de kinderen, koppelt het probleem vervolgens terug naar de direct betrokken leerkracht alsmede de directeur van de school. Geheimhouding van dit probleem moet bij deze terugkoppeling gewaarborgd zijn.

De leerkracht heeft een zeer belangrijke rol. De leerkracht zal helder en duidelijk moeten maken dat dit ongewenste gedrag volstrekt niet geaccepteerd wordt en of kan worden. De leerkracht biedt in eerste instantie de gepeste leerling bescherming, spreekt ernstig met de pester en zijn ouders en richt zich vervolgens op de zwijgende middengroep en de meelopers.

Hulp aan het gepeste kind:

De begeleiding van het gepeste kind is van groot belang. Het kind is eenzaam en is slachtoffer; het heeft recht op professionele zorg vanuit de school. Naast het voorkomen van nieuwe ongewenste ervaringen staat het verwerken van de ervaringen. Dit gebeurt door achtereenvolgens:

- Gesprekken met de vertrouwenspersoon, bij voorkeur de leerkracht van het kind. Bij het monitoren van ontwikkelingen is het van belang naast incidentele momenten ook vaste momenten van gesprek in te bouwen, waarin het kind gevraagd wordt naar de gewenste vooruitgang. Het doel is tweeledig: zowel het signaleren van nieuwe prikkels als het verwerken van de eerdere ervaringen.
- Schriftelijke verwerking door het kind. Het kind krijgt de beschikking over een “verwerkingsschriftje” dat op elk gekozen moment door het kind kan worden ingevuld in- en buiten de reguliere schooltijd om. Het gaat hier om een vertrouwelijk instrument van kind en leerkracht. Het kind krijgt op die manier de gelegenheid de traumatische ervaringen van zich af te schrijven/tekenen.

Hulp aan de pester:

De pesters hebben in ons pedagogisch stelsel ook recht op hulp, zij zijn niet in staat om op een normale wijze met anderen om te gaan en hebben daar onze professionele hulp bij nodig. Die hulp kan bestaan uit de volgende activiteiten:

- Een gesprek vanuit het protocol waarin ondubbelzinnig zal worden aangegeven welk gedrag niet geaccepteerd wordt op de school. Dit gesprek wordt gevoerd als een slecht- nieuws gesprek. Er wordt een schriftelijk verslag van gemaakt. Een duidelijk afspraak voor een vervolgesprek op termijn zal worden gemaakt, ongeacht de ontwikkelingen en welke straf er zal volgen indien het pestgedrag toch weer voorkomt.
- Pestgedrag wordt binnen het team van de school gemeld, zodat al het personeel alert kan reageren.
- De ouders van zowel de pester als het gepeste kind worden geïnformeerd.
- Van alle gesprekken met de pester en /of ouders worden verslagen gemaakt. Indien deze activiteit geen oplossing biedt, voert de leerkracht een aantal probleemoplossende gesprekken met de leerling, waarbij getracht zal worden de oorzaak van het pesten te achterhalen. Daarnaast proberen we de pester gevoelig te maken voor hetgeen hij/zij aanricht bij het gepeste kind en zijn omgeving.
- Als het pestgedrag blijft voortduren roept de school de hulp in van het RIAGG of de Onderwijsadviesdienst. Indien dit alles niet leidt tot een verbetering zal de ouders geadviseerd worden te kijken naar een andere school voor hun kind.

Hulp aan de zwijgende middengroep en de meelopers.

De zwijgende middengroep is van cruciaal belang in de aanpak van het probleem. Als de groep eenmaal in beweging is gebracht, hebben kinderen die pesten veel minder te vertellen. Deze middengroep is eenvoudig te mobiliseren, niet alleen door de leerkracht, maar ook door de ouders.

Hulp aan de ouders

Voor de ouders van het gepeste kind is het van belang dat de school ernst maakt met de aanpak van het pesten. Met de ouders van het gepeste kind zal overleg zijn over de aanpak

en de begeleiding van hun kind. De ouders van de pesters moeten absoluut op de hoogte zijn van wat er met hun kind gebeurt. Zij hebben er recht op te weten dat hun kind in sociaal opzicht bepaald zorgwekkend gedrag vertoont, dat dringend verbetering behoeft.

- De ouders van de zwijgende middengroep en de meelopers moeten zich bij de leerkracht kunnen melden als zij van hun kind vernemen dat er een kind gepest wordt. Ook voor ouders moet een klimaat geschapen worden waarin het duidelijk is dat de school open staat voor dit soort meldingen.
- Ouders kunnen in gesprek gaan met hun kind(eren) door ze te laten weten dat zij het verschrikkelijk vinden als kinderen elkaar pesten en dat wanneer hun kind het ziet, het zeker niet mee moet pesten, maar stelling moet durven nemen. Indien het kind geen stelling durft te nemen, het dit altijd aan de leerkracht en of ouders kan en moet vertellen. Praten over pesten is fundamenteel iets anders dan klikken.

Een van de belangrijkste regels bij pesten luidt:

“Word je gepest, praat er thuis en op school over. Je mag het niet geheim houden.”

Bijlage

Voorbeelden van specifiek pestgedrag

Verbaal:

- Vernederen, schelden of dreigen
- Belachelijk maken of uitlachen
- Kinderen een bijnaam geven op grond van door de kinderen als negatief ervaren kenmerken

Fysiek:

- Trekken, schoppen en duwen of zelfs spugen.
- Krabben, bijten en haren trekken.

Intimidatie:

- Een kind achterna blijven lopen of een kind ergens opwachten.
- Iemand in de val laten lopen of de doorgang versperren
- Een kind dwingen bepaalde handelingen te verrichten

Isolatie:

- Steun zoeken bij andere kinderen dat het kind niet wordt uitgenodigd voor partijtjes en allerlei andere leuke dingen.
- Uitsluiten: het kind mag niet meedoen met spelletjes, niet meelopen naar huis en of wordt niet meer uitgenodigd op partijtjes.

Stelen of vernielen van bezittingen:

- Afpakken van schoolspullen, kleding of speelgoed.
- Beschadigen en kapotmaken van spullen

Pesten via Social Media:

- Via apps als bijvoorbeeld Whatsapp, Instagram, TikTok en Facebook, kunnen de kinderen allerlei rare en nare dingen naar een ander sturen of over een ander schrijven.
- Het pesten van kinderen kan worden gefilmd en op internet gezet worden.

Rolverdeling bij de betrokkenen

Het gepeste kind:

Sommige kinderen hebben een grotere kans om gepest te worden dan anderen. Dat kan komen door uiterlijke kenmerken, maar het heeft vaker te maken met vertoond gedrag, de wijze waarop gevoelens worden beleefd en de manier waarop dat geuit wordt. Uit onderzoek blijkt dat kinderen gepest worden in situaties waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen. Er is dan al sprake van een onveilige situatie, waarbinnen een pester zich kan manifesteren en zich daarin ook nog verder kan ontwikkelen. Kinderen die gepest worden doen vaak andere dingen dan de meeste leeftijdgenoten in hun omgeving. Ze spelen een ander instrument, doen aan een andere sport of zitten op een ander clubje. Ze zijn goed in bepaalde vakgebieden of juist niet. Er zijn helaas aanleidingen genoeg om door anderen gepest te worden, mits de pesters daar de kans voor krijgen vanuit de situatie.

Veel kinderen die worden gepest hebben een beperkte weerbaarheid. Ze zijn niet in staat daadwerkelijk actie te ondernemen tegen de pestkoppen en stralen dat ook uit naar hun kwelgeesten. Vaak zijn ze angstig en onzeker in een groep; ze durven weinig of niets te zeggen, omdat ze bang zijn om uitgelachen te worden. Deze angsten en onzekerheden worden verder versterkt door het ondervonden pestgedrag, waardoor het gepeste kind in een vicieuze cirkel terecht komt, waar het zonder hulp niet uitkomt.

Gepeste kinderen voelen zich vaak eenzaam, hebben in hun omgeving geen vrienden om op terug te vallen en kunnen soms beter met volwassenen opschieten dan met leeftijdgenoten. Jongens die worden gepest horen bijna nooit tot de motorisch beter ontwikkelde kinderen.

De pester(s):

Kinderen die pesten zijn vaak juist fysiek de sterkeren uit de groep. Ze kunnen zich permitteren om zich agressiever op te stellen en reageren dan ook met dreiging van geweld of de indirecte inzet van geweld. Pesters lijken op het eerste gezicht populair te zijn in een klas, maar ze dwingen hun populariteit in de groep af door te laten zien hoe sterk ze zijn en wat ze allemaal durven. Met het vertoonde pestgedrag gaat ze dat gemakkelijk af en ze krijgen andere kinderen mee in hun gedrag naar een slachtoffer. Pesters hebben ook feilloos in de gaten welke kinderen gemakkelijk aan te pakken zijn en als ze zich al vergissen, gaan ze direct op zoek naar een volgend slachtoffer. De zwijgende meerderheid en potentiële meelopers krijgen een keuze die onuitgesproken wordt opgelegd en die aan duidelijkheid niet te wensen overlaat: Je bent voor of je bent tegen me. Hiervan gaat een grote dreiging uit. Alles is immers beter dan door de "machtige pester" zelf gepest te worden. De pesters stralen juist deze dreigende zekerheid met verve uit. Ze overtreden bewust regels en storen zich nergens aan. Ze hebben vaak vaardigheden ontwikkeld om met hun daden weg te komen. Het profiel van de pester is sterk 'zelf' bevestigend, hij ziet zichzelf als een slimme durfal die de dommerds de loef afsteekt en laat hen dat ook bij herhaling merken.

Het komt ook regelmatig voor dat een pestkop een kind is dat in een andere situatie zelf slachtoffer is of was. Om te voorkomen weer het mikpunt van pesten te worden, kan het gepeste kind zich bijvoorbeeld in een andere omgeving als pester gaan opstellen en manifesteren. "Laten pesten doet pesten".

Onderzoek wijst uit dat meisjes minder openlijk pesten dan jongens, vaak op een subtiële manier, waarbij de uitdaging naar het gezag ter plekke niet echt aan de orde is. Ze pesten meer met woorden, maken geniepige opmerkingen of sluiten andere kinderen buiten. Meisjes opereren minder individueel, meer met groepsvorming, in de zin van buiten sluiten. Fysiek geweld komt bij deze groep pesters veel minder voor. Echter de laatste jaren lijkt hierin een verschuiving plaats te vinden; jongens doen het minder openlijk en juist meisjes nemen en kiezen een actievare rol. Het is nog niet duidelijk in hoeverre deze verandering zich doorzet.

Een succesvolle pester leert niet om zijn agressie op een andere manier te uiten dan door het ongewenste pestgedrag te vertonen. Ook pesters hebben op termijn last van hun pestgedrag. Door hun verkeerde en vooral beperkte sociale vaardigheden hebben ze vaak moeite om vriendjes op lange termijn te maken en een vriendschap op te bouwen en te onderhouden op andere gronden dan die van macht en het delen in die macht. Pesters maken een abnormale sociale ontwikkeling door met alle gevolgen van dien voor de pester zelf.

De meelopers en de andere kinderen

De meeste kinderen zijn niet direct betrokken bij pesten in de direct actieve rol van pester. Sommige kinderen behouden enige afstand en andere kinderen doen incidenteel mee. Dit zijn de zogenaamde "meelopers". Er zijn ook kinderen die niet merken dat er gepest wordt en er zijn kinderen die niet willen weten dat er gepest wordt in hun directe schoolomgeving. Het specifieke kenmerk van een meeloper is de grote angst om zelf in de slachtofferrol te geraken. Maar het kan ook zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en denken daardoor in populariteit mee te liften met de pester in kwestie.

Voorals meisjes doen nogal eens mee met pesten om een vriendin te kunnen behouden. Als kinderen actiever gaan mee pesten in een grotere groep, voelen ze zich minder betrokken en verantwoordelijk voor wat er met pesten wordt aangericht. Zo kan met name groepsgezag leiden tot excessen die achteraf voor iedereen - inclusief de pesters - onacceptabel is.

Het heeft absoluut zin om daadwerkelijk op te staan tegen het pesten. Zodra andere kinderen het gepeste kind te hulp komen of tegen de pesters zeggen dat ze moeten ophouden, kan de situatie aanzienlijk veranderen. Het pesten wordt dan al direct minder vanzelfsprekend en draagt bovendien grotere risico's met zich mee. De situatie voor met name meelopers verandert door het ongewenste karakter van het vertoonde pestgedrag. Het wordt duidelijk dat het geen groepsnorm is om mee te gaan in het pestgedrag. Meelopers horen graag bij de norm en de grote groep, zij zijn niet bereid, noch in staat om risico's te lopen waarvan ze de gevolgen niet kunnen overzien, dit in tegenstelling tot de ervaren pester.

Kinderen die pestgedrag signaleren en dit bij de leerkracht aangeven vervullen dus een belangrijke rol. Ook de ouders kunnen een zeer belangrijke rol spelen. Ouders van kinderen die gepest worden en die dit probleem met de school of op de club willen bespreken, zijn natuurlijk altijd emotioneel bij het onderwerp betrokken. De gevoelde onmacht bij deze ouders speelt een grote rol en is niet altijd een goede leidraad tot rationeel handelen. De ouder wil maar een ding en dat is dat het pestgedrag ogenblikkelijk stopt. Ouders van kinderen die niet direct bij het pesten zijn betrokken, kunnen meer afstand nemen. Daardoor

zijn ze beter in staat om duidelijk te maken aan hun kind dat er iets aan het pesten gedaan moet worden. Dit is ook in het belang van de opvoeding en ontwikkeling van hun eigen kind. Als er in de omgeving van het kind gepest wordt, heeft het kind zelf ook last van een onveilige en onprettige sfeer in de groep of de klas.

Te verwachten problemen bij de aanpak van pesten.

Bij het gepeste kind:

Een gepest kind schaamt zich vaak voor zijn gedrag, het voldoet niet aan normen die de ouders graag in hun kinderen terugzien: een vrolijk en vooral onbezorgd kind dat zelfstandig in staat is zijn boontjes te doppen.

Pesten is een groot probleem voor kinderen en zorgt ook voor een evenredig groot probleem bij de erkenning en de aanpak ervan. Veel gepeste kinderen doen er dan uiteindelijk ook maar het zwijgen toe en vereenzamen. De angst wordt aanvankelijk nog groter als het pesten bespreekbaar gemaakt wordt door de ouders, waardoor het gepeste kind eens te meer met de gevolgen van het pesten kan worden geconfronteerd. Als represaille kan er in nog heviger mate gepest worden dan daarvoor al het geval was.

Bij de pester:

De pester zelf ziet zich in zijn machtsspel bedreigd en dat moet ten koste van alles voorkomen worden. Soms blijken de pesters echter net zo opgelucht als de slachtoffers bij een duidelijke aanpak. Er wordt dan immers ook aandacht besteed aan **hun** onmacht om normaal met andere kinderen een relatie op te bouwen, wat eigenlijk juist is wat ze willen.

In de directe omgeving van het kind:

Daarnaast is het goed te weten dat er altijd kinderen zijn die zich schuldig voelen omdat ze niet op durven komen voor het slachtoffer door actief te helpen of een volwassene te hulp te roepen. Dit is vergelijkbaar met het niet te hulp schieten bij het verdrinken van mensen, waar een menigte bij aanwezig is.

Ook zijn er altijd kinderen die helemaal niet in de gaten hebben dat er in hun omgeving gepest wordt. Ze zien wel het een en ander gebeuren, maar kunnen de gebeurtenissen niet duiden als pestgedrag, waar gepeste kinderen erg veel last van ondervinden.

Bij de ouders:

Ouders van kinderen hebben vaak moeite om hun kind terug te zien in de rol van meeloper of pester. Ouders beschikken niet altijd over de juiste informatie. Daarnaast kan het zich op beperkte schaal voordoen van conflictsituaties tussen groepen kinderen er mede voor zorgen dat er nauwelijks vergelijkingsmateriaal voorhanden is. Een pester op school hoeft zich in de thuissituatie niet als pester te manifesteren. Sommige ouders zien ook de ernst van de situatie onvoldoende in. Zij vertalen het pestgedrag van hun kind in weerbaar gedrag. Hun kind maakt echter een abnormale ontwikkeling door met grote risico's op normatief afwijkend gedrag op latere leeftijd wat grote gevolgen kan hebben. Andere ouders zien er niets méér in dan wat onschuldige kwajongensstreken. De slogan: "Ach iedereen is wel eens gepest, u toch ook?" , "geeft de visie van de ouders op dit gedrag aardig weer. Behalve de pester moeten dus ook vaak de ouders doordrongen worden van het ongewenste karakter voor alle betrokkenen van het vertoonde pestgedrag.